

Beskæftigelsesoversigt 2021

Dimittender i arkitektur, design & konservering: Hovedpointer

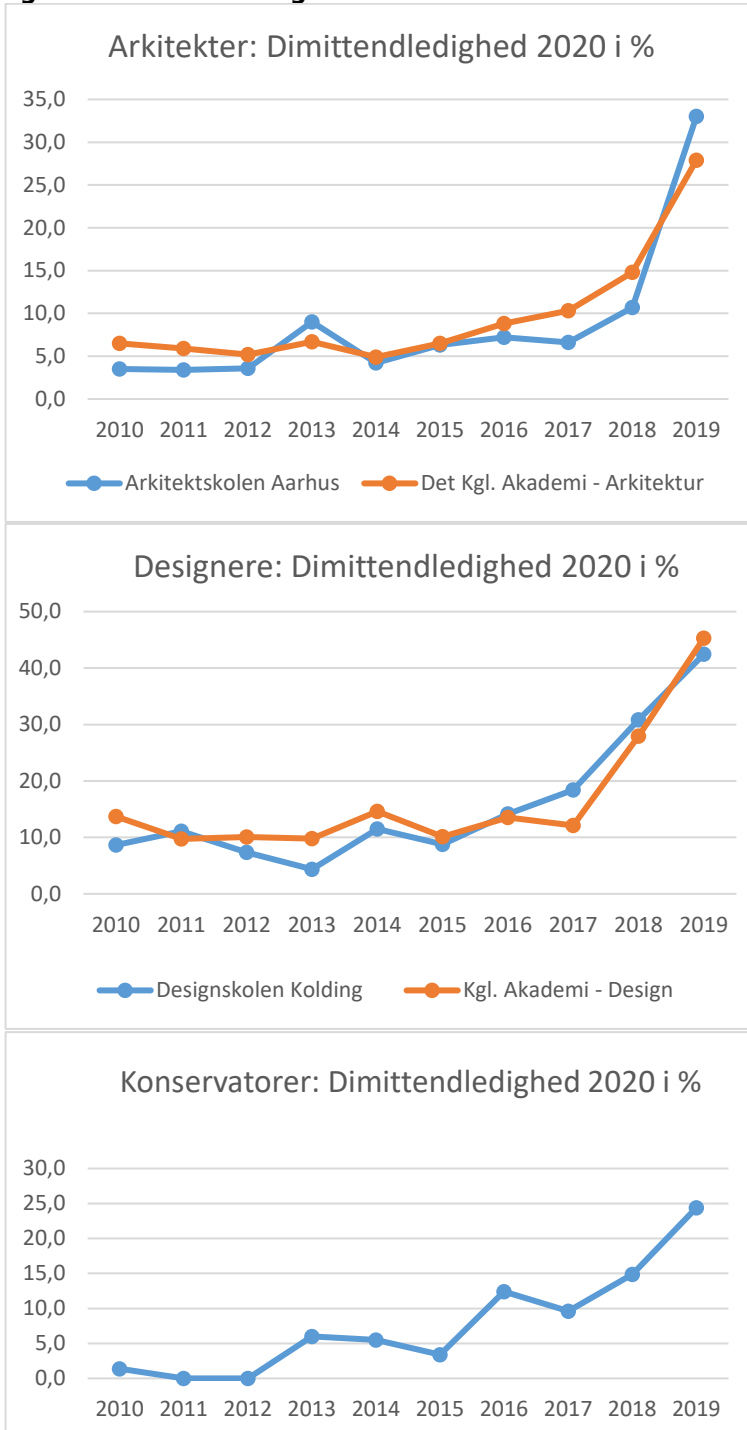
- Den generelle stigning i dimittendledigheden for mange uddannelser slår hård igennem for arkitekter og designere: 30 % af de arkitekter, der dimitterede i 2019, er ledige i året 2020. For designere er godt 40 % af dimittenderne fra 2019 ledige i året 2020.
- For arkitekterne tager det 3 år, førend dimittenderne har etableret sig på arbejdsmarkedet med en ledighed på godt 5 %. For designerne tager det 3-4 år, førend dimittenderne har etableret sig på arbejdsmarkedet, med en ledighed omkring 10 %.
- Der dimitterer meget få konservatorer hvert år. Ændring i får personers beskæftigelse viser sig derfor som store ændringer i procent. Ledighed, målt som ledighed i årsværk, er derfor et mere konkret udtryk for, hvor hurtigt konservatorer etablere sig på arbejdsmarkedet.
- Ph.d.'er i både arkitektur, design og konservering er stadig få i antal – men de har både en høj beskæftigelse og gode indtægter. Dette gælder også Ph.d.'er i design.
- Dimittendledigheden i 2020 er steget betydeligt i forhold til 2017. For arkitekter hænger dette især sammen med den afmatning, der ramte det samlede arbejdsmarked for arkitekter i 2019. Designere går ud til et arbejdsmarked, der er sammensat og fragmenteret. Arbejdsmarkedet for designere kan være påvirket af konjunkturer men er generelt præget af en vis underbeskæftigelse. Der er derfor ikke én enkel forklaring på den stigende dimittendledighed. Den afmatning, som Covid-19 skabte, har også sænket efterspørgslen efter dimittender.
- Ledighed, opgjort i årsværk, giver et konkret udtryk for den ledighed, uddannelserne i arkitektur, design og konservering forholder sig til. Der var i 2020 29 ledighedsårsværk arkitekter, som har dimitteret i 2018. Der var tilsvarende i 2020 39 ledighedsårsværk designere, dimitteret i 2018.
- Overledigheden er den ledighed, der ligger over ledighed, samfundet kan eller bør forvente. Denne RKU-oversigt definerer ledighed over 5 % for arkitekter og over 10 % for designere som overledighed. Af de 29 ledighedsårsværk arkitekter i 2020, dimitteret i 2018, nævnt ovenfor, udgør overledigheden 19 årsværk. Den tilsvarende overledighed for designere er 20 årsværk. Hvis arbejdsmarkedet således 2. år efter dimission hver år aftog ca. 19 flere arkitekter og 20 designere, ville ledigheden for arkitekter og designere være på et forventeligt niveau.
- Både arkitekter og designere lever i høj grad op til målsætningen om at uddanne til det private erhvervsliv. Over 80 % af både arkitekter og designere er enten ansat i private virksomheder eller er selvstændige. Hvor 7-8 % af dimittender i arkitektur er selvstændige, er det ca. 20 % af dimittenderne i design, der er selvstændige. For designere er dette ikke et ubetinget gode, fordi det er udtryk for at designere må fungere på et sammensat arbejdsmarked, hvor de som selvstændige risikerer at have meget lave lønninger.
- Arkitekter har en lønudvikling, der er på linje med mange akademikere i den offentlige sektor. 10 år efter dimission ligger deres indkomst omkring 0,5 mio. kr. Designere ligger samlet på indkomster, der er ca. 100-150.000 kr. lavere end arkitekter og andre med lang, videregående uddannelse. Det er derfor meget positivt, at lønnen for dimittender fra Designskolen Kolding fra 2018 til 2019 er steget med over 9 %(!). Den lave gennemsnitlige løn for designere er dog også udtryk for, at nogle designere har særdeles lave indkomster.

RKU-oversigten sammenfatter på sidste side udfordringerne for arkitekter og designere omkring deres indtrængen på arbejdsmarkedet.

Ledighed i procent

Ledigheden for dimittender i figur 1 er målt i året 2020 for 10 dimittendårgange 2010-2019 (jf. tabel 1).

Figur 1. Dimittendledighed i 2020

For begge arkitektuddannelser er ledigheden i 2020 for dimittender fra 2019 omkring 30 %.

Man skal tilbage til årene efter finanskrisen (2012-2014) for at se tilsvarende høje tal for ledighed året efter dimission.

Ledigheden for nye arkitekter er dog traditionelt høj de første to år.

Fra og med det tredje år efter dimission (her: dimittender fra 2017) falder ledigheden til godt 5 %.

For begge designuddannelser er ledigheden i 2020 for dimittender fra 2019 på godt 40 %.

Ledigheden for designere er traditionelt meget høj de første år. Ledighed på over 40 % for dimittender fra 2019 er dog meget høj - også for designere.

Fra fem år efter dimission (dimittender fra 2015) svinger ledigheden omkring et niveau på 10 %.

Denne ledighed afspejler en generel underbeskæftigelse, snarere end konjunktursvingninger.

Det Kgl. Akademi - Konservering har hidtil haft optag hvert tredje år og tilsvarende dimission ca. 5 år senere. Dimittendledigheden vil dermed udvise stigninger de år, hvor flere er dimitteret.

Antallet dimittender er meget lille. Forskellen mellem om få personer kommer i hurtig beskæftigelse - eller ikke, vil derfor vise sig som store udsving. En dimittendledighed på 24% året efter dimission (2019) er dog høj.

Bemærk i figur 1: Skalaen for ledighed i procent varierer i forhold til, hvor stor ledigheden er. Ph.d.'er: Antallet er for lille til, at ledigheden kan vises som graf. Se tabel 2 ⇒ .

Tabel 1 viser ledigheden for dimittender, målt i året 2020 for de 10 forudgående årgange, 2010-2019. Tallene for dimittender i tabel 1 er også vist i figur 1 (⇐).

Tabel 1A. Kandidater, ledighed i 2020 i pct., dimittendårgange og samlet

Ledighed i % i 2020 (Bruttoledighed) ¹	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Arkitektskolen Aarhus	3,5	3,4	3,6	9,0	4,2	6,3	7,2	6,6	10,7	33,0	8,7
Kgl. Akademi – Arkitektur	6,5	5,9	5,2	6,7	4,9	6,5	8,8	10,3	14,8	27,9	10,1
Ledighed i % i 2020 (Bruttoledighed)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Designskolen Kolding	8,6	11,1	7,3	4,4	11,5	8,8	14,2	18,4	30,8	42,4	15,8
Kgl. Akademi - Design	13,7	9,7	10,1	9,8	14,6	10,1	13,5	12,1	27,9	45,3	16,9
Kgl. Akademi – Konservering	1,4	0,0	d	6,0	5,5	3,4	12,4	9,6	14,9	24,4	7,0

Ledigheden i 2020 for arkitekter, der dimitterede i 2019, ligger omkring 30 %. For designere over 40 %.

Arkitekter: Man skal tilbage til årene efter finanskrisen (2012-2014) for at se tilsvarende høje tal. Ledigheden for arkitekter fra Arkitektskolen Aarhus er steget mest. De tidligere år har dimittendledigheden for Det Kgl. Akademi – Arkitektur været højere end for Arkitektskolen Aarhus. Ledigheden for arkitekter fra Arkitektskolen Aarhus er steget til trods for, at skolen i flere år har investeret mange ressourcer i at få ledige dimittender i arbejde.

Designere: En ledighed på 42-45% første kalenderår efter dimission er særdeles høj. Man skal tilbage til 2012-15 for se tilsvarende ledighed over 40%. Enkelte uddannelser på humaniora har endnu højere ledighed. Dette ændrer ikke ved at dimittendledigheden er designuddannelsernes største problem. Ledigheden blandt designere hænger sammen med karakteren af deres arbejdsmarked: En nyuddannet designer skal blive set og anerkendt, før beskæftigelsen bliver mere stabil. Selv da er mange job ikke faste. Det er relevant også at sammenligne danske designere med designere i andre lande – frem for alene at sammenligne designere med danske lønmodtagere på fuldt organiserede arbejdsmarkeder.

Tabel 1 fremhæver tal for ledigheden for dimittender fra 2018. Disse tal viser således ledigheden 2½ år efter dimission²: For arkitekter en ledighed på 11-15 %; for designere omkring 30 %. Tal for ledighed 2½ år efter dimission kan ses som en 'ydre politisk grænse' for, hvor lang tid, der må gå, førend dimittender bør være trængt ind på arbejdsmarkedet.

Der bliver uddannet så få konservatorer, at ændringer i få personers beskæftigelse viser sig som store ændringer i ledigheden i procent. Tabel 4 med ledighedsårsværk udtrykker den konkrete ledighed.

Ph.d.'er fra de tre institutioner er i beskæftigelse (Ph.d.'er fra Designskolen Kolding er t.o.m. 2020 indberettet sammen med tal for Ph.d.'er fra Arkitektskolen Aarhus³). Tabel 2 viser at ledigheden for 10 års dimittender er lav. De tre institutioner uddanner få ph.d.'er. Det Kgl. Akademi – Arkitektur uddannede således 6 Ph.d.'er i 2015. De 17% ledige dét år svarer til 1 Ph.d.-årsværk. Høj beskæftigelse går hånd i hånd med god løn, se tabel 12.

Tabel 1B. Ph.d.-kandidaters ledighed i 2020 i pct., dimittendårgange og samlet

Ph.d.-kandidater	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Arkitektskolen Aarhus	0,0	d ⁴	d	0,0	0,0	d	0,0	d	0,0	d	1,4
Det Kgl. Akademi - Arkitektur	d	d	3,8	d	0,0	16,7	0,0	d	d	.	5,4
Det Kongelige Akademi - Design	d	d	.	d	.	5,6	d	5,3	d	d	3,2

¹ DST om bruttoledige: Nettoledige + ledige i aktivering. Nettoledige = Personer, der modtager dagpenge, kontantydelse, arbejdsmarkedsydelse, særlig uddannelsesyndelse samt *jobparate* personer, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp, integrationsydelse eller løntilskud. Personer, der alene er *aktivitetsparate*, indgår ikke som nettoledige.

² Kandidater fra juni 2018, der bliver målt på ledigheden januar- december 2020, bliver målt 1½ - 2½ år efter dimission.

³ Designskolen Kolding fik tidligere uddannet sine Ph.d.'er i samarbejde med Arkitektskolen Aarhus.

⁴ 'd' = diskretionering: Når under 5 personer indgår i population, opgiver DST ikke tal for det år men alene i samlet tal.

Dimittendledighed i et flerårigt perspektiv

Tabel 2 viser tal for ledigheden for dimittender i 2020 for de 10 foregående år (Jf. tab. 1: det højre, grønne felt), sammenholdt med de *tilsvarende* tal for ledigheden i hhv. 2019, 2018 og 2017, målt de 10 forudgående år. Tabel 3 fremhæver ledigheden målt i 2017 (grønt felt) med ledigheden i 2020 (grønt felt). Arkitektskolen Aarhus har i flere år haft en positiv udvikling i beskæftigelsen for så at opleve et markant stigning. På udbudssiden har Arkitektskolen Aarhus i 2014 og Det Kgl. Akademi – Arkitektur i årene 2014-2017 dimitteret mange (jf. tabel 3A). Det kan være med til at forklare de højere ledighedstal. På efterspørgselssiden er arkitektbranchen konjunkturfølsom - men byggebranchen havde fremgang til 2019 for så at toppe. De store stigninger i ledighed peger derfor også på, at arbejdsmarked er følsomt for *ændringer* i efterspørgslen.⁵

Dimittendledigheden for designerne fra 2017 og fra 2020 er steget mindre end for arkitekterne – men fra et dobbelt så højt udgangspunkt. Beskæftigelsen af designere er formentlig mindre konjunkturfølsom. Designernes ledighed er som nævnt udtryk for et arbejdsmarked med få faste ansættelser – men også for, at de to kunstneriske designuddannelser er i konkurrence med et stort antal andre designuddannelser. COVID-19 har sænket efterspørgslen men kan også have ændret de specifikke kompetencer, arbejdsmarkedet efterspørger. Der ligger få konservatorer bag de viste tal. Det er derfor ikke muligt at læse tendenser i disse.

Tabel 2. Ledighed i et flerårigt perspektiv

Bruttoledighed i % i et flerårigt perspektiv	Måleår 2017	Måleår 2018	Måleår 2019	Måleår 2020	2017 → 2020 i %
Arkitektskolen Aarhus	5,2	5,2	6,0	8,7	68
Det Kgl. Akademi - Arkitektur	6,5	6,3	7,5	10,1	56
Designskolen Kolding	11,1	12,4	11,3	15,8	43
Det Kgl. Akademi - Design	13,1	11,7	12,2	16,9	29
Det Kgl. Akademi - Konservering	8,2	4,4	5,1	7,0	-15

RKU benytter tal fra Danmarks Statistik for *den aktuelle ledighed* (her i 2020). Disse tal kan man som bekendt ikke sammenligne med ministeriets tal for *ledighed to år efter dimission*. Men - man kan se de to opgørelser som *tal, der supplerer hinanden godt*: UFMs tal supplerer RKUs tal for den aktuelle ledighed med et perspektiv på, hvor gode uddannelserne er, år for år, med at sikre overgangen til beskæftigelse:

Uddannelses- og Forskningsministeriets tal for dimittendledighed 2 år efter dimission⁶

Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM) måler ledighed som den procent af dimittender, der for hvert dimittendår var ledige to år efter dimission ('4.-7. kvartal'). Det betyder, som eksempel i tabel 3A, at ledigheden for dimittender fra AAA i sommeren 2015 2 år senere, i efteråret 2017, blev målt til 14,6 %.

Arkitekter: Tabel 3A viser at ledigheden for dimittender fra Arkitektskolen Aarhus i 2017 var på 7,8 % - den laveste i mange år. Fra 2017 til 2019 blev den tredoblet, til 24%. Ledigheden for dimittender fra Det Kgl. Akademi – Arkitektur blev fordoblet fra 2015 til 2019 – fra 9% til 18%. Den fortsatte stigning i tabel 1 for 2020 peger på, at tal fra UFM, næste år, for dimittender fra 2020 vil være højere end de her viste for 2019.

Tabel 3A. Arkitekter: Dimittendledighed 2 år efter dimission ('4.-7. kvartal')

ARKITEKTUR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arkitektskolen Aarhus											
Dimittender	115	107	106	128	153	128	131	101	135	109	124
Led.grad 4.-7.	29,8%	17,3%	32,3%	26,7%	17,6%	14,6%	11,5%	7,8%	10,0%	24,1%	
Det Kgl. Akademi											
Dimittender	83	134	124	154	188	208	240	206	172	162	175
Led.grad 4.-7.	26,3%	25,8%	22,3%	22,8%	18,5%	9,3%	11,4%	12,5%	16,9%	18,5%	
Alle tekniske kandidater	10,1%	9,0%	10,1%	10,8%	9,5%	8,2%	9,1%	8,4%	9,2%	10,9%	

⁵ Ændringer i efterspørgslen kan have to sider: Dels en konjunkturbestemt. Dels mere generelle ændringer i de kompetencer, som arbejdsgivere efterspørger (f.eks. kandidater med digitale kompetencer, som begge uddannelser satser på).

⁶ UFM-tal, leveret af spec.kons. Helene Naur Brockmann, Det Kgl. Akademi. Indgik i RKU-notat til RKU-møde 2. okt. 2020, Bilag 3. 'Dimittendledighed i 2019.'

I samlede ministerielle opgørelser over uddannelser indgår arkitekter under 'tekniske universitetskandidater'. Tabel 3A viser derfor 'alle tekniske (universitets)kandidater' som reference for det niveau, som arkitekter arbejder på at nærme sig. Ledigheden for dimittender fra Arkitektskolen Aarhus fra 2016-2018 og fra Det Kgl. Akademi fra 2015 og 2016 var i disse år på samme niveau som alle tekniske kandidater.

Designere: I samlede opgørelser over uddannelser indgår cand. designere under humanistiske uddannelser. 'Humaniora' er derfor referencen for designdimittender. Tabel 3B viser tilsvarende, at ledigheden for designere fra Designskolen Kolding, årgang 2016, lå på 21%. Hermed var den meget tæt på den gennemsnitlige ledighed for 'alle humanister', samme år, på 19 %(!). Tre år senere - for dimittender fra 2019 - var ledigheden steget til 30,5% (Dimittendledigheden er hermed steget 40% på tre år). For designere fra Det Kgl. Akademi var ledigheden lavest i 2017, med 26 %. I 2019 var den på 36,5% (også steget 40 %). For de samme år er ledigheden for humanister steget med 30 %.

Tabel 3B. Designere: Dimittendledighed 2 år efter dimission ('4.-7. kvartal')

DESIGN	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Designskolen Kolding											
Dimittender	52	40	58	56	85	57	57	53	50	65	61
Led.grad 4.-7.	25,7%	27,5%	36,3%	34,3%	34,6%	27,1%	21,3%	26,3%	23,5%	30,5%	
Det Kgl. Akademi - Design											
Dimittender					90	108	122	91	95	96	104
Led.grad 4.-7.					33,3%	27,7%	27,9%	26,2%	26,9%	36,5%	
Alle humaniora, kand.	21,2%	21,6%	22,3%	21,2%	19,1%	18,7%	18,9%	19,9%	21,0%	24,7%	

Tabel 1 er vigtig, fordi den viser at der sker en normalisering af beskæftigelsen for designere, dog med en generel ledighed/underbeskæftigelse på ca. 10 %.

Dimittendledighed opgjort i årsværk

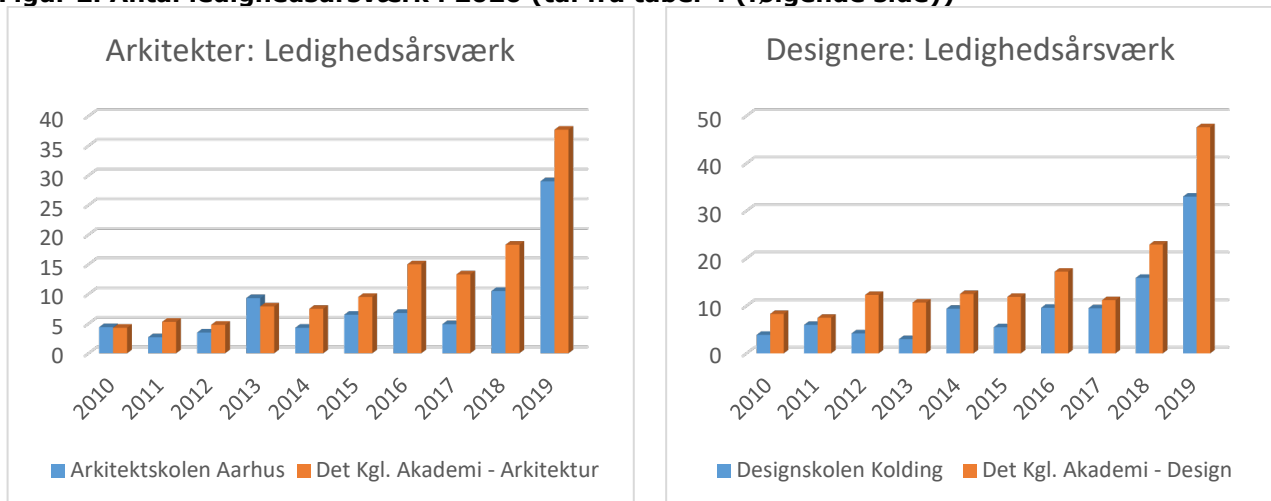
Ledighed målt i procent er det politiske grundlag for at vurdere dimittendledigheden. Ledighed målt i procent bør dog vurderes i sammenhæng med det antal hele personer, som er ledige - ledighedsårsværk:

Ledighedsprocenten: Udviklingen i dimittendernes ledighed. Ledighed er beregnet som fuldtidsledige (bruttoledige¹). Hver enkelt dimittends grad af ledighed i løbet af et år bliver summeret og omregnet til fuldtidsledige. Ledighedsprocenten viser derfor *ikke*, om ledigheden berører få meget - eller mange lidt.

Ledighedsårsværk: Ledighedsprocenten omsat til antallet ledige personer. Høje ledighedsprocenter for en lille population kan betyde, at det antal personer, der er ledige, er begrænset. Antal ledighedsårsværk kan dermed sætte ledighed, opgjort i procent, i perspektiv: Antal hele ledige årsværk.

Antallet af ledighedsårsværk er en kombination af hvor hurtigt dimittender fra den enkelte uddannelse kommer i arbejde og det antal personer, der dimitterer (jf. tabel 3A & 3B).

Figur 2. Antal ledighedsårsværk i 2020 (tal fra tabel 4 (følgende side))

Figur 2 (⇐) viser tal i tabel 4 for antal fuldtidsledige dimittender i arkitektur og design i året 2020. Tal for ledighedsårsværk er nyttige for at vurdere hvilken konkret indsats, der skal til på arbejdsmarkedet og på de enkelte uddannelsesinstitutioner for at opnå en højere beskæftigelse for de nyuddannede.

Tabel 4. Antal ledighedsårsværk i 2020

Ledighedsårsværk i 2020 (Bruttoledige)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Arkitektskolen Aarhus	4	3	4	9	4	7	7	5	11	29	82
Kgl. Akademi - Arkitektur	4	5	5	8	8	10	15	13	18	38	124
I alt arkitektuddannelser	9	8	8	17	12	16	22	18	29	67	206
Designskolen Kolding	4	6	4	3	9	6	10	10	16	33	100
Kgl. Akademi - Design	8	8	12	11	13	12	17	11	23	48	162
I alt designuddannelser	12	14	17	14	22	17	27	21	39	81	262
Kgl. Akademi - Konservering	0	0	0	2	0	1	2	1	2	3	11
De tre uddannelser i alt	21	22	25	33	34	34	51	40	70	150	478

Tabel 4 fremhæver ledighedsårsværk i 2020 for dimittender fra 2018 – 2½ år efter dimission: I 2020 er der 29 ledighedsårsværk arkitekter og 39 designårsværk fra 2018: Hvis der hvert år 'blot' kom 15 flere arkitekter og 20 flere designere i arbejde, senest 2 år efter dimission, ville deres ledighed være halveret.

Flerårigt perspektiv: Antal ledighedsårsværk, dimittender 2½ år efter dimission

Tabel 5 sætter tabel 4 i perspektiv: Tabel 5 viser antal ledighedsårsværk, målt i årene 2017-2020 for de dimittender, der var dimitteret 2 år tidligere: Dimittender fra årene 2015-2018. Med Designskolen Kolding som eksempel:

Der var i år 2020 16 ledighedsårsværk, som havde dimitteret i 2018 (se tabel 4). I 2017 blev der tilsvarende målt 5 ledighedsårsværk, dimitteret fra 2015. Fra 2017 til 2020 er antallet ledighedsårsværk steget med næsten 200 %. Forskellen mellem 2017 som et bedre år og 2020 er på 'blot' (16-5) 11 årsværk.

Tabel 5. Antal ledighedsårsværk 2½ år efter dimission

Måleår	2017	2018	2019	2020	Pct.-stigning
Antal årsværk fra årgang	2015	2016	2017	2018	2017-2020
Arkitektskolen Aarhus	7	9	6	11	51
Kgl. Akademi - Arkitektur	6	13	14	18	186
Designskolen Kolding	5	10	13	16	194
Kgl. Akademi - Design	9	23	16	23	163
Det Kgl. Akademi – Konservering	1	3	1	2	89

Overledighed blandt dimittender. Arkitekter: Ledighed over 5 %. Designere: Ledighed over 10 %

RKU fik i 2018 udarbejdet en omfattende arbejdsmarkedsanalyse - 'Arkitekter og designeres arbejdsmarkedssituation' - af konsulentfirmaet Analyse & Tal. Den viser bl.a. at arkitekter og især designere er længere tid om at etablere sig på arbejdsmarkedet end mange andre kandidatuddannelser. Arkitektfaget er konjunkturfølsomt men arkitekter har ellers en høj grad af beskæftigelse. Dimittendernes gradvise etablering på arbejdsmarkedet er modsvaret af, at mange arkitekter er erhvervsaktive til de er 70-75 år.

Det er nyttigt at sammenligne ledigheden på én uddannelse med beslægtede uddannelser: Arkitekter indgår, som nævnt, blandt de tekniske uddannelser, ligesom ingeniører. Ingeniører har en dimittendledighed efter 2½ år på knapt 5 %. Denne RKU-oversigt er derfor ambitiøs, når den definerer overledighed for arkitekt-dimittender som den ledighed, der er højere end 5 %.

Nok indgår designere i ministerielle opgørelser blandt de humanistiske uddannelser. Til forskel fra cand.mag.er går designere ud til et arbejdsmarked, der ikke er veldefineret - med faste ansættelser eller med store arbejdsgivere/firmaer, der præger beskæftigelsen. Arbejdsmarkedsanalysen fra Analyse og Tal viser, at designere varetager mange forskellige arbejdsfunktioner; designere kombinerer ofte designarbejde med anden ansættelse. Ca. 30% af designerne er selvstændige, ofte i eget, lille firma. I forhold til et sådant arbejdsmarked er det *ikke realistisk* at sammenligne designdimittender med arkitekter, endsige ingeniører. Det vil være mere realistisk at sammenligne designere fra de to kunstneriske designuddannelser med lignende designere på lignende arbejdsmarkeder i andre lande.

Denne RKU-oversigt definerer derfor overledighed for designdimittender som den ledighed, der er højere end 10 %. I forhold til designernes arbejdsmarked og flere andre uddannelser er dette et ambitiøst mål.

Den følgende tabel 6A-6D viser overledigheden for arkitekter og for designere i 2020 - dels i procenter og dels som årsværk: Et givent – højt – procenttal kan være udtryk for et begrænset antal årsværk.

Overledighed for arkitektdimittender i 2020: Tabel 6A viser tal for overledigheden for arkitektdimittender som *ledighed over 5% i 2020*⁷. Begge arkitektuddannelser havde i 2020 en overledighed for de forudgående fem års dimittender - fra 2015-2019. Eksempel: Dimittender fra Det Kgl. Akademi fra 2016 havde i 2020 en overledighed på 3,8 %. Dimittender fra Arkitektskolen Aarhus fra 2017 havde med en overledighed på 1,6 % opnået et markant fald i dimittendledigheden 3. år efter dimission.

Tabel 6A. Overledighed for arkitekter i 2020 i %: Ledighed over 5 %

Overledighed i procent:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Arkitektskolen Aarhus	-1,5	-1,6	-1,4	4,0	-0,8	1,3	2,2	1,6	5,7	28,0	3,7
Kgl. Akademi - Arkitektur	1,5	0,9	0,2	1,7	-0,1	1,5	3,8	5,3	9,8	22,9	5,1

Tabel 6B viser den overledighed, som tabel 6A viser, som overledighed i ledighedsårsværk. Tabel 6B fremhæver overledigheden i 2020 for dimittender fra 2018: Disse 17 årsværk er udtryk for den ekstra beskæftigelse, der er behov for at skabe, for at få ledigheden ned på 5 %.

Tabel 6B. Overledighed i 2020 for arkitekter i årsværk: Ledighed over 5 %,

Overledighed i årsværk	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Arkitektskolen Aarhus	0	0	0	3	0	1	2	1	6	23	37
Kgl. Akademi – Arkitektur	1	1	0	1	0	2	6	6	11	25	54
Overledighed	1	1	0	5	0	3	8	7	17	48	90

Overledighed blandt dimittender i design: Ledighed over 10 %

Designere indgår som nævnt blandt de humanistiske uddannelser. Der er stor forskelle i dimittendledigheden inden for humaniora. Cand.mag.er har (april 2021) en ledighed for dimittender efter 2 år på knapt 20 %.⁸ Den følgende tabel 6C vælger det ambitiøse mål for overledigheden blandt designere at opgøre denne som ledighed over 10%: Et mål på 10 % er ambitiøst i forhold cand.mag.er men også fordi designere (som nævnt) går ud i et semi-organiseret arbejdsmarked med projekt- og deltidsansættelser.

Det er (som nævnt) ikke realistisk at måle dimittendledigheden for designere ud fra en overledighed på 5 %. Det er heller *ikke fagligt eller politisk acceptabelt* at bruge den aktuelle ledighed blandt cand. mag.er som reference. En mål for *overledighed på 10 %* er derfor valgt som *et for designere ambitiøst mål*.

Tabel 6C. Overledighed for designere i 2020 i %: Ledighed over 10 %

Overledighed i procent:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2010-2019
Designskolen Kolding	-1,4	1,1	-2,7	-5,6	1,5	-1,2	4,2	8,4	20,8	32,4	5,8
Kgl. Akademi - Design	3,7	-0,3	0,1	-0,2	4,6	0,1	3,5	2,1	17,9	35,3	6,9

Tabel 6C viser at begge designuddannelser i 2020 for de forudgående fire års dimittender - fra 2016-2019 - har en overledighed på over 10 %. Eksempler: Dimittender fra Designskolen Kolding fra 2016 har i 2020 en overledighed på 4,2 %. Ledigheden var dermed (4,2 + 10 = 14%). De tidligere årgange (2010 – 2015)

⁷ De 5% er her valgt som en *overordnet reference*: AC opgør i sin ledighedsstatistik, april 2021 Bruttoledighedsprocenten for akademikere med dimission indenfor de seneste 2 år som ledigheden 21-24 mdr. efter dimission (Tabel 5.4), se: <https://www.akademikerne.dk/ledighedsstatistik-april-2021/>. Ingeniører har her en ledighed på 5,1%. RKU's tal opgør ledigheden 2½ år efter dimission. Når ingeniører 2 år efter dimission har en ledighed på 5,1%, vil de efter 2½ år have en ledighed på knapt 5%.

⁸ De 20% er her valgt som en *overordnet reference*: AC opgør i sin ledighedsstatistik, april 2021 bruttoledighedsprocenten for akademikere med dimission indenfor de seneste 2 år som ledigheden (Tabel 5.4), se: <https://www.akademikerne.dk/ledighedsstatistik-april-2021/>. Cand. mag.er således 21-24 mdr. efter dimission en ledighed på 19,7%. RKU's tal opgør ledigheden for dimittender fra f.eks. 2018 i 2020 = 2½ år efter dimission. Når cand.mag.er efter 2 år har en ledighed på 19,7%, vil de efter 2½ år have en ledighed på 15-20%.

havde i 2020 en ledighed på omkring 10 % (Dimittender fra Det Kgl. Akademi fra 2013 havde således en ledighed på knapt 10 % (skemaets $-0,2 = 9,8$ %). Tabel 6C viser at det tager ca. 4 år efter dimission, førend designere kommer ned på en ledighed omkring 10%.

Denne overledighed svarer til følgende overledighed i ledighedsårsværk. Tabel 6D fremhæver overledigheden i 2020 for dimittender fra 2018 som udtryk for den ekstra beskæftigelse, der er behov for at skabe for at få ledigheden ned på 10 %: 20 årsværk.

Tabel 6D. Overledighed for designere i årsværk: Ledighed over 10 %

Overledighed i årsværk	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Designskolen Kolding	0	0	0	0	1	0	2	3	8	16	30
Kgl. Akademi - Design	2	0	0	0	3	0	4	2	13	29	52
Overledighed	2	0	0	0	4	0	5	5	20	45	82

En ledighed på 10 % er selvsagt ikke tilfredsstillende. Tabel 6C og & 6D viser dog, at designerne bruger 2-4 år på at etablere sig på et semi-organiseret arbejdsmarkedet:

Beskæftigelsesgraden for dimittender i 2020

En stigende del af det moderne arbejdsmarked består ikke af rene fuldtidsstillinger. På det kunstneriske og kulturelle område har en del af arbejdsmarkedet altid været semiorganiseret – eller ligefrem et prekariat.⁹ Alle uddannelsesinstitutioner har som mål at uddanne til 'fuld beskæftigelse'. Den grad af beskæftigelse, dimittender opnår, bør derfor – i et vist omfang – vurderes i forhold til det arbejdsmarked, dimittenderne går ud i. Beskæftigelsesgraden er et mere 'positivt' udtryk for dimittendernes indgang på arbejdsmarkedet (end 'ledighedsgrad'):

Beskæftigelsesgraden: Ledighedens spejlbillede er beskæftigelsesgraden, dvs. graden af beskæftigelse for de dimittender, der er på arbejdsmarkedet (spænd fra 'fuld beskæftigelse' til 'helt eller delvis ledig')¹⁰

Tabel 7 viser graden af beskæftigelse i 2020 for de seneste 10 årgange dimittender, fra 2010-2019. Tabellen nuancerer tallene for ledighed i tabel 1 ved at skelne mellem fuld og næsten fuld beskæftigelse, ligesom den skelner mellem delvis beskæftigelse og de, der er helt eller delvist ledige.

Tabel 7. Beskæftigelsesgraden i 2020

Beskæftigelsesgrad 2020 i %, for dimittender fra 2010-2019	Fuld beskæftigelse	Næsten fuld beskæftigelse	En høj grad af beskæftigelse	Delvis beskæftigelse	Hel eller delvis ledighed	En lav grad af beskæftigelse	I alt
Arkitektskolen Aarhus	79	10	89	8	4	11	100
Det Kgl. Akademi - Arkitektur	79	6	85	9	6	15	100
Designskolen Kolding	69	8	76	12	11	24	100
Det Kgl. Akademi - Design	65	10	75	13	12	25	100
Det Kgl. Akademi - Konservering	77	9	86	4	4	8	100

Beskæftigelse og ledighed for dimittenderne i 2019 er opgjort således:

Høj grad af beskæftigelse: Dimittender i fuld beskæftigelse = 0 % ledige;
Dimittender i næsten fuld beskæftigelse = Ledighedsgrad på 1-20 %;

Underbeskæftigelse: Dimittender i delvis beskæftigelse = Ledighedsgrad på 20-60 %;
Helt eller delvist ledige = Ledighedsgrad på over 60 %.

⁹ Prekariat betegner løse og usikre ansættelsesforhold, som: Ansættelser uden ansættelseskontrakt, ansættelse uden fast timetal og tidsbegrænset ansættelse. Prekariatet kan f.eks. bestå af unge akademikere, der arbejder som projektansatte eller som vikarer og freelancere - uden pension, ferie og dagpenge. Mange unge designere er projektansatte.

¹⁰ Danmarks Statistik: Beskæftigelsesgrad: Opgøres for personer i arbejdsstyrken. Beskæftigelsesgraden beregnes residualt i forhold til ledighedsgraden (i året). Personer, der er i arbejdsstyrken, antages at være beskæftigede, når de ikke er ledige. Se Kulturministeriets Rektorer, 'Beskæftigelsesrapport 2012':

[file:///hlmn.dk/Personal/ADM/thol/RKU%202012-01-31%20RKU%20\(KUR\)/2012%20Besk%C3%A6ftigelse/2012-11-05%20Besk%C3%A6ftigelsesrapport%202012%20offentliggjort.pdf](file:///hlmn.dk/Personal/ADM/thol/RKU%202012-01-31%20RKU%20(KUR)/2012%20Besk%C3%A6ftigelse/2012-11-05%20Besk%C3%A6ftigelsesrapport%202012%20offentliggjort.pdf)

Tabel 7 viser således, at arkitekter og konservatorer *de 10 første år efter dimission* har en beskæftigelsesgrad på knapt 90. Designere på ca. 75 %. Disse tal er også udtryk for, at dimittendernes ledighed de første år efter dimission er steget (jf. tabel 2). I RKUs Beskæftigelsesoversigt 2020 havde 90% af arkitekterne og godt 80 % af designerne en høj beskæftigelsesgrad. Dimittender fra universiteterne har to år efter dimission en beskæftigelsesgrad på 82%.¹¹ De følgende år stiger den gradvist til omkring 90 %.

Arkitekter og konservatorer: Tabel 7 viser at hermed at arkitekter og konservatorer over 10 år opnår en beskæftigelse i underkanten af universitetskandidater. Overledigheden de første to år efter dimissionen forklarer i høj grad dette.

Designere: For designere viser tabel 7, at dimittenderne har en reel underbeskæftigelse: Ca. 12 % af designere er helt eller delvist ledige og i alt 25 % har en lav grad af beskæftigelse. Overledigheden de første 2-4 år efter dimissionen forklarer i høj grad samlede tal for de 10 årgange dimittender.

Arbejdsmarkedsstatus i 2019

Arbejdsmarkedsstatus: Er dimittenden lønmodtager (privat eller offentligt ansat) – eller selvstændig?

Tabel 8A viser arbejdsmarkedsstatus i 2019 for 10 års dimittender i arkitektur og design (fra 2009 – 2018¹²): Både arkitekt- og designuddannelserne lever i høj grad op til en politisk målsætning om at uddanne til beskæftigelse i det private erhvervsliv:

Arkitekter : I 2019 er 76% af dimittenderne i arkitektur ansat i den private sektor og 7-8 % er selvstændige. Dermed er 83 % af dimittenderne fra Arkitektskolen Aarhus og 84 % af dimittenderne fra Det Kgl. Akademi – Arkitektur ansat i den private sektor. De tilsvarende tal for beskæftigelsen i 2018 for de forudgående 10 års dimittender (og tidligere) viser, at dette en stabil fordeling.

Tabel 8A. Arkitekter og arbejdsmarked

Arkitekter	Procent-		Procent-	
	Antal dimittender	for-	Antal dimittender	for-
	2018	de-	2019	de-
		ling		ling
Arkitektskolen Aarhus		2018		2019
Lønmodtager offentlige sektor	135	17	138	18
Lønmodtager private sektor	604	77	586	76
Selvstændig	44	6	51	7
I alt	783	100	775	100
Det Kgl. Akademi - arkitektur		2018		2019
Lønmodtager offentlige sektor	145	16	147	16
Lønmodtager private sektor	705	77	688	76
Selvstændig	70	8	75	8
I alt	920	100	910	100

¹¹ Se: U & F-ministerens svar af 18. aug. 2020 p å 'Alm. Del, spørgsmål 129':

<https://www.ft.dk/samling/20191/almDEL/ufu/spm/129/svar/1682363/2232163/index.htm>

¹² Tabel 8 opgør hvor dimittender fra 2009 – 2018, der er i beskæftigelse ultimo november 2019.

Designere: Tabel 8B viser tilsvarende, at 66 % af designerne fra Designskolen Kolding er ansat i det private erhvervsliv og 17% er selvstændige. På Det Kgl. Akademi - Design er 63 % privatansatte og 23 % selvstændige.

Arbejdsmarkedsanalysen fra Analyse og Tal viser, at den høje andel af selvstændige designere afspejler to forhold:

- Mange designdimittender ønsker at etablere sig som selvstændige for at udfolde deres talent. Designdimittender gør dette selv om de ved, at indtægterne ofte er små.
- Arbejdsmarkedet for designere er generelt præget af underbeskæftigelse: Designere, der ikke finder ansættelse som lønmodtagere på fuld tid, kan også etablere sig også som selvstændige for at gøre sig gældende.

Den høje andel selvstændige designere er derfor ikke nødvendigvis et entydigt succesmål på samme måde, som det ville være for arkitekter eller ingeniører. Dét at så mange er selvstændige påvirker ofte indkomsten negativt, se tabel 10A.

Tabel 8B. Designere og arbejdsmarked

Designere	Antal dimittenter		Procentfordeling	
	2018	2018	2019	2019
Designskolen Kolding	2018	2018	2019	2019
Lønmodtager offentlige sektor	71	19	59	18
Lønmodtager private sektor	228	61	221	66
Selvstændig	74	20	56	17
I alt	373	100	336	100
Det Kgl. Akademi - Design	2018	2018	2019	2019
Lønmodtager offentlige sektor	73	13	79	14
Lønmodtager private sektor	339	58	367	63
Selvstændig	172	29	136	23
I alt	584	100	582	100

Konservatorer: Tabel 8C viser at konservatorer fordeler sig næsten ligeligt mellem at være ansat privat eller i det offentlige. Faget konservering har i høj grad uddannet til de offentlige museer. Det er derfor værd at bemærke, at i 2019 er 54% af dimittenderne i konservering enten ansat i den private sektor eller er selvstændige.

Tabel 8C. Konservatorer og arbejdsmarked

Det Kgl. Akademi - Konservering	Antal dimittenter		Procentfordeling	
	2018	2018	2019	2019
Lønmodtager, offentlige sektor	54	55	44	46
Lønmodtager, private sektor	38	39	48	50
Selvstændig	6	6	4	4
I alt	98	100	96	100

Indkomst

I Kvalitets- og Relevansudvalgets analyser blev indkomst brugt som en 'bedst mulig indikator' på den værdi, en dimittend har for samfundet – og sig selv. For RKU kan den sammenhæng *ikke* stå alene. Men også for RKU er den indkomst, dimittenderne opnår, *et væsentligt mål* for uddannelsernes indsats.

Indkomst:	Man opgør indkomst dels som <i>erhvervsindkomst</i> og dels som <i>personindkomst</i> :
<i>Erhvervsindkomst</i> :	Løn som ansat eller som overskud fra selvstændig virksomhed.
<i>Personindkomst</i> :	Omfatter alle indkomster (undtagen formueindkomst), dvs. erhvervsindkomst plus evt. dagpenge, andre overførsler (inkl. boligstøtte, børnetilskud og anden personlig indkomst (legater m.v.)).

I de første år på arbejdsmarkedet bliver nogle dimittender ansat på tidsbegrænsede opgaver, på projekter eller på andre måder, der ikke svarer til en fuldtidsansat lønmodtager. En stor andel etablerer sig som selvstændige; de har dermed de første år ofte valgt at have en lav indkomst. Arbejdsmarkedet for især designere har været presset i mange år. Tal for indkomst bør derfor vurderes ud fra, at det tager 2 - 4 år for dimittenderne at opnå en rimelig høj grad af beskæftigelse.

Tabellerne 9-11 på de følgende sider viser indkomsten i 2019 for dimittender fra de ti årgange 2009-2018 og det samlet gennemsnit for de 10 årgange. Tabellen viser også indkomster i 2018 (i 2019-niveau) som sammenligning:

Arkitekter: Tabel 9A viser at arkitekters fra begge uddannelser har en meget ens løn og lønudvikling. Efter 10 år når de en indkomst på 0,5 mio. kr. For begge er erhvervsindkomsten faldet 3,8 % fra 2018 til 2019.

Tabel 9A. Arkitekters indkomster i 2019 (sammenholdt med 2018-indkomster)

Erhvervsindkomst 2019, jvf. 2018					Personindkomst 2019, jf. 2018			
Begge år i 2019-niveau	Arkitekt-skolen		Det Kgl. Akademi - Arkitektur		Arkitekt-skolen		Det Kgl. Akademi - Arkitektur	
	Aarhus		Aarhus		Aarhus		Aarhus	
Dimittend-årgange	2018-indkomst	2019-indkomst	2018-indkomst	2019-indkomst	2018-indkomst	2019-indkomst	2018-indkomst	2019-indkomst
2009	470.100	471.800	457.200	480.500	501.800	505.400	490.400	519.300
2010	433.500	435.600	494.400	512.800	469.800	541.500	520.500	541.500
2011	427.000	409.300	421.700	426.700	458.100	440.900	457.100	461.300
2012	404.400	423.000	411.100	431.900	442.100	461.300	438.600	457.100
2013	360.700	367.300	383.300	379.500	394.200	409.700	402.300	411.400
2014	392.100	383.300	402.600	393.600	413.900	415.500	421.400	422.300
2015	357.400	353.600	369.600	361.400	381.600	390.400	387.500	385.600
2016	320.000	327.300	357.000	355.700	346.600	360.300	382.900	376.800
2017	321.700	344.500	298.400	324.700	343.300	366.400	327.300	342.000
2018		342.100		272.100		358.700		342.600
10 års genn.snit	401.400	386.300	401.500	386.300	429.900	419.800	426.800	417.800
Lønudvikling (realløn) i pct		-3,8		-3,8		-2,3		-2,1

Tabel 9B (⇒) viser at hhv. mandlige og kvindelige arkitekter for begge arkitektuddannelser har meget ens indtægter: For 10 års dimittender er forskellen mellem erhvervsindkomsten for hhv. mænd og kvinder fra de to uddannelser på 3.000 kr. Eksempel: Kvindelige dimittender fra Arkitektskolen Aarhus havde i 2020 en erhvervsindkomst på 373.000 kr. Dimittender fra Det Kgl. Akademi en erhvervsindkomst på 370.000 kr.

Ligestilling: Forskellen mellem mænds og kvinders indkomst er også lille i forhold til, at en del dimittender må formodes at stifte familie: Kvindelige arkitekter har en erhvervsindkomst, der er ca. 8 % lavere end de mandliges. Forskellen i personindkomster er endnu mindre. Denne (relativt) høje grad af lighed i indkomster ligger i forlængelse af tal fra de forudgående år.

Tabel 9B. Arkitekter og ligestilling

Dimittender 200 10 års gennemsnit	Erhvervsindkomst 2019, jvf. 2018 (2019-niveau)				Personindkomst 2019, jf. 2018 (2019-niveau)			
	Mand	%	Kvinde	%	Mand	%	Kvinde	%
Arkitektskolen Aarhus	403.123	100 %	373.287	93	424.389	100 %	416.184	98
Kgl. Akademi - Arkitektur	406.382	100 %	370.041	91	432.895	100 %	405.611	94

Designere: Tabel 10A viser designeres indkomst i 10-årigt perspektiv: Også designerne fra de to designskoler har en ganske ensartet løn og lønudvikling: Dimittender fra Designskolen Kolding har dog en løn, der er 8 % højere end designere fra Det Kgl. Akademi - Design.

Designere har efter 10 år en erhvervsindkomst på ca. 350.000 kr. Designeres løn er dermed blandt de laveste for kandidater med lang, videregående uddannelse. Designuddannelsen er som kandidatuddannelse blot 10 år gammel – men indtægten afspejler at designere ikke arbejder på et arbejdsmarked, der er præget af faste heltidsstillinger til overenskomst-mæssig løn, på linje med de fleste andre kandidatuddannelser.

Tabel 10A. Designeres indkomster i 2019

Dimittend- årgange	Erhvervsindkomst 2019, jf. 2018				Personindkomst 2019, jf. 2018			
	Designskolen Kolding		Det Kgl. Akademi - Design		Designskolen Kolding		Det Kgl. Akademi - Design	
	2018- indkomst	2019- indkomst	2018- indkomst	2019- indkomst	2018- indkomst	2019- indkomst	2018- indkomst	2019- indkomst
2009	341.200	340.100	356.100	350.000	420.500	391.500	408.612	387.600
2010	267.400	391.500	290.800	387.600	316.300	318.000	385.458	359.900
2011	300.700	358.500	297.700	309.947	352.400	394.300	338.232	353.700
2012	298.100	313.900	250.800	320.000	298.100	336.500	352.614	354.600
2013	284.400	381.400	277.700	297.400	319.900	414.200	289.884	332.400
2014	273.800	292.400	268.500	277.800	302.900	319.500	304.266	308.800
2015	291.700	300.400	265.800	312.400	311.700	330.700	295.392	334.200
2016	261.900	305.600	223.000	257.000	292.000	331.700	289.272	292.200
2017	261.900	251.000	216.200	237.100	296.600	283.500	261.732	284.000
2018		292.100		210.400		324.300	257.856	270.200
10 års genn.snit	283.600	309.900	284.700	288.100	322.100	342.000	321.708	326.900
Lønudvikling (realløn) i pct		9,3		1,2		6,2		1,6

Det er *bemærkelsesværdigt*, at den gennemsnitlige erhvervsindkomst i 2019 for de 10 års dimittender fra Designskolen Kolding er 9 % højere end i 2018: I 2018: 283.600 kr. (for årgangene 2008-2017). I 2019 309.900 kr. (for årgangene 2009-2018). Den tilsvarende lønudvikling for dimittenderne fra Det Kgl. Akademi er på 1,2 %. RKU vil fremover følge denne lønudvikling for at se, om der er et mønster i disse tal.

Tabel 10B viser at for designere er lønforskellen mellem mænd og kvinder markant større, end arkitekternes: På Designskolen Kolding er erhvervsindkomst for kvindelige designere kun på 72 % af de mandliges. Billedet er dog sammensat: Personindkomsten for kvinder fra Det Kgl. Akademi er i 2019 3% højere end de mandliges (Det skyldes én/få kvindelige dimittenders store personindkomster et enkelt år).

Tabel 10B. Designere og ligestilling

10 års gennemsnit	Erhvervsindkomst 2019, jvf. 2018				Personindkomst 2019, jf. 2018			
	Mand	%	Kvinde	%	Mand	%	Kvinde	%
Designskolen Kolding	381.700	100 %	276.400	72	395.900	100 %	316.898	80
Kgl. Akademi - Design	313.100	100 %	276.100	88	313.100	100 %	321.403	103

Kvindelige dimittender fra Det Kgl. Akademi ligger med de 88 % tæt på indtægtsforskellen for arkitekter.

Konservatorer: Tabel 11A & 11B viser konservatorernes indkomst i 10-årigt perspektiv: Indkomsten i 2019 for dimittender fra 2009 – 2018:

Tabel 11A. Konservatorers indkomster i 2019

Konservering	Erhvervs. 2019, indkomst jvf. 2018		Person- 2019, indkomst jf. 2018	
	Det Kgl. Akademi -	Konserve- ring	Det Kgl. Akademi -	Konserve- ring
Begge år i 2019-niveau	2018- indkomst	2019- indkomst	2018- indkomst	2019- indkomst
2009	432.500	448.700	487.600	468.000
2010	360.200	359.200	459.300	388.700
2011	477.800	453.900	387.300	477.210
2012	d	d	497.600	d
2013	348.900	338.500	d	440.400
2014	418.500	443.400	874.100	449.600
2015	362.000	365.800	442.200	401.500
2016	d	306.100	375.500	330.800
2017	d	d	d	d
2018		243.100	d	318.800
10 års genn.snit	373.800	367.400	493.300	412.400
Lønudvikling (realløn) i pct		-2		-14

← Tabel 11 A er udtryk for, at erhvervsindkomsten for konservatorer følger den almindelige AC-udvikling.

Det begrænsede antal kandidater påvirker tal for personindkomst:

Tal for personindkomsten i 2018 afviger ved, at én/få (mandlige) dimittend(er) fra 2013 i 2018 havde en personlig indkomst på 2 mio. kr. Dette giver et højt samlet tal for 2018, på de 874.100 kr.

Dette tal giver påvirker også det samlede tal for de 10 års dimittender tal – og forklarer størstedelen af 'løntilbagegangen på 14%'.

Ligestilling: Tabel 11B afspejler at konservatorer normalt har en meget høj grad af lighed i indkomst, jf. også at 83 % af konservatorer er kvinder.

Tabel 11B. Konservatorer og ligestilling

Dimittender 2009-2018	Erhvervsindkomst 2019				Personindkomst 2019			
	Mand	%	Kvinde	%	Mand	%	Kvinde	%
Kgl. Akademi - Konservering	362.725	100 %	368.632	102	421.341	100 %	409.938	97

Tabel 12 viser at Ph.d.'er i både arkitektur, design* og konservering har betydeligt højere indtægter end kandidater, jf. tabellerne 9A., 10A. & 11A.

Tabel 12. Ph.d.'ers indkomster i 2019

Ph.d.- dimittender 2009-2018	Antal dimit- tender	Erhvervs- indkomst 2019	Person- indkomst 2019
Arkitektskolen Aarhus	44	467.162	488.184
Kgl. Akademi - Arkitektur	42	547.692	584.070
Kgl. Akademi - Design	21	516.617	781.583
Kgl. Akademi - Konserverin	5	556.367	569.090

Der er særdeles bemærkelsesværdigt, at Ph.d.'er i design også har høje *erhvervsindtægter*.

Den høje personindkomst for Ph.d.'er i design fra Det Kgl. Akademi skyldes én/et par kvindelige Ph.d.'er med en personindkomst på 1,1 mio. kr. Det slår igennem i de samlede tal, jf. under konservatorer.

* Tal for Ph.d.er fra Arkitektskolen Aarhus omfatter også Ph.d.'er i design fra Designskolen Kolding. Tal for Ph.d.'er fra Designskolen Kolding vil fremover blive indberettet separat.

Udfordringen for de kunstneriske uddannelser

Den afgørende udfordring for de kunstneriske uddannelser er dimittender, der er lang tid om at komme i arbejde og som tjener for lidt:

Det er sandsynligt at de dimittender, der er længe om at komme i arbejde også er de, der tjener meget lidt – og som også senere i deres tilværelse har en for lav grad af beskæftigelse (Da de bagvedliggende tal er anonyme, kan man selvsagt ikke – formelt – udelukke, at en person, der kommer sent i beskæftigelse og som på arbejdsmarkedet er underbeskæftiget, nogle år efter dimission kan have en høj indtægt).

Arkitekter: Tabel 7 viste at 11 % af dimittender fra Arkitektskolen Aarhus og 15 % fra Det Kgl. Akademi havde en meget lav grad af beskæftigelse: De har en ledighedsgrad på mere end 20 %.

Designere: Tabel 7 viste at 25 % af dimittenderne fra Designskolen Kolding og Det Kgl. Akademi – Design havde en ledighedsgrad på mere end 20 %.

Tabel 13 og 14 viser det antal dimittender, der i 2019 havde en erhvervsindkomst på under 250.000 kr. Tabellerne er opdelt i antal dimittender med en erhvervsindkomst under 150.000 kr. og de med en indkomst på 150-250.000 kr.

Tabel 13 og 14 opgør disse tal for dimittendårgangen 2010-2014 og for 2015-2018: *Antagelse:* Det kan tage op til fire år at etablere sig som arkitekt eller designer på arbejdsmarkedet. Herefter bliver det antal dimittender, der har dimitteret for mere end fire år siden og som tjener under 150.000 kr., udtryk for dimittender, der har en uhensigtsmæssig lav erhvervsindkomst.

Tabel 13 fremhæver således at der fra Arkitektskolen Aarhus i 2019 var 21 dimittender fra 2010-2014, som havde en erhvervsindkomst på under 150.000 kr. For Det Kgl. Akademi – Arkitektur 30 dimittender.

Der kan være flere årsager til lav erhvervsindkomst i enkelte år, f.eks. barsel. Da opgørelsen opgør erhvervsindkomst for 5 dimittendårgange (2010-2014), kan barsel ikke være hele forklaringen.

Tabel 13. Arkitektur: Antal dimittender med en erhvervsindkomst i 2019 på under 250.000 kr.

Erhvervsindkomst 2019 / antal dimittender	Dimittendårgang	< 149.999 kr.	150.000 - 249.999 kr.	Antal dimit. < 250 t. kr.
Arkitektskolen Aarhus	2010-2014	21	29	50
Arkitektskolen Aarhus	2015-2018	19	36	55
I alt under 250.000 kr. i erhv.indk.	2010-2018	40	65	105
Det Kgl. Akademi - Arkitektur	2010-2014	30	27	57
Det Kgl. Akademi - Arkitektur	2015-2018	45	47	92
I alt under 250.000 kr. i erhv.indk.	2015-2018	75	74	149
Arktikterdimittender u. 250 t. kr.	2010-2018	115	139	254

Tabel 14 fremhæver at der fra Designskolen Kolding i 2019 var 25 dimittender fra 2010-2014, som havde en erhvervsindkomst på under 150.000 kr. For Det Kgl. Akademi – Design 58 dimittender.

Tabel 14. Design: Antal dimittender med en erhvervsindkomst i 2019 på under 250.000 kr.

Erhvervsindkomst 2019 / antal dimittender	Dimittend- årgang	< 149.999 kr.	150.000 - 249.999 kr.	Antal dimittender < 250 t. kr.
Designskolen Kolding	2010-2014	25	47	72
Designskolen Kolding	2015-2018	28	14	42
Designskolen Kolding i alt	2010-2018	53	61	114
Det Kgl. Akademi - Design	2010-2014	58	50	108
Det Kgl. Akademi - Design	2015-2018	67	47	114
Det Kgl. Akademi - Design i alt	2010-2018	125	97	222
Begge designuddannelse i alt	2010-2018	178	158	336